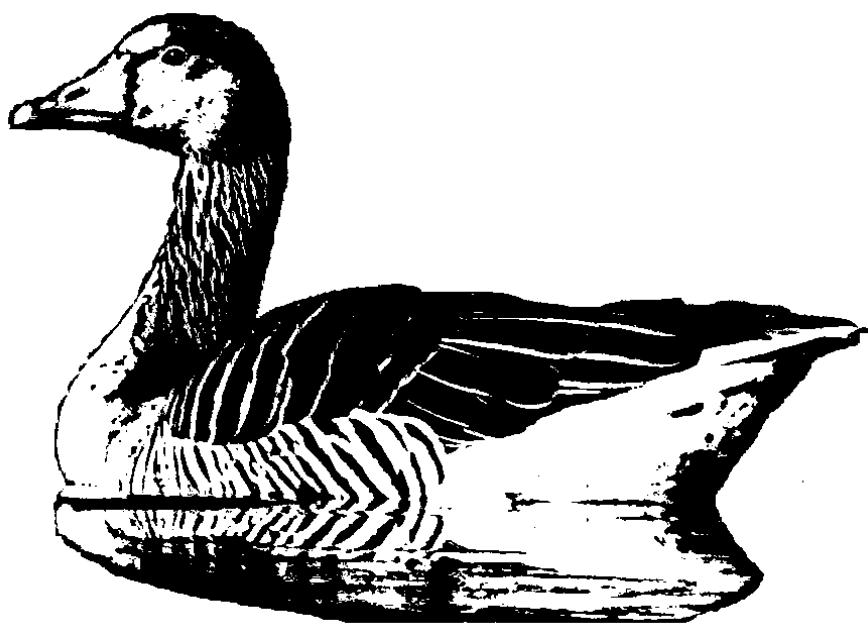

Zpravodaj

**Východočeské pobočky
České společnosti ornitologické
při Východočeském muzeu v Pardubicích**

- Úvodem
- Pozvánka na členskou schůzi 19. 3. 2022 v Pardubicích
- Zpráva o hospodaření pobočky
- Pozvánka na VVT 2022 Českořebovsko
- Dudek chocholatý – pobočkový Pták roku 2022
- Jarní brigáda na Rozkoši
- Vyšel Panurus 30/2021

78 2022

ÚVODEM

Řada jarních úvodníků tradičně vítala jarní změny v přírodě, přiletý ptáků, blízkost rozpuku života a novou naději. Koloběh přírody má člověk tendenci vnímat jako neměnný řád, kde jsou zákonitosti pevně dané a na něž se může spolehnout. Samozřejmě, "Pan domácí" špaček už spustil na ořechu, kde v budce každoročně vyvádí potomstvo, svoji písničku, přesto letos jeho první švitoření ono blažené cosi uvnitř nějak nepřináší. Místo toho člověk bloumá krajinou a přemýšlí nad hloupostí druhu, jehož je příslušníkem. Možná to máte podobné, člověk jen těžko může zůstat imunní ze všech zpráv o lidském zmaru a utrpení, kterými nás denně média zásobují.

Loňská tráva pod nohama lehce šustí, je suchá, podobně, jako byl suchý celý letošní únor, nebe je poseto bílými obláčky, které do začínajícího března propouštějí tu více, tu méně slunečních paprsků a hlavou mi plyne představa, jak šik husí při své cestě na sever zlehka proráží šedé chuchvalce kouře z doutnajících měst pod nimi a míří nezatížen vzpomínkou, nezatížen obavou z budoucího, tam, daleko do tundry, kde slunce bude svítit na jejich drobotinu, a kde ozvěna šplouchání vln odrážejících se od jejich těl bude severem znít jako stříbrná píseň bez posluchače.

Ale není třeba vydávat se na daleké výlety – mihnutí těla sýkory v křoví, svist letek hrdličky, kterou jsme bezděčně vyplašili na zahradě, švitoření vlaštovek, které se právě navrátily ze své daleké cesty i první zakukání kukačky – to vše vybídne a stále vybízí k zastavení, k upokojení rozhárané mysli a chvějící se duše, bez ohledu na to, co se děje v lidském světě. A podaří-li se vám při pohledu na ptačí tělo nepojmenovat jej v mysli jeho jménem, zaryje se do duše mnohem hlouběji, než si umíte představit. Nestane se jen „sýkorou“ či „dudkem“, ale rozprostře se v lidském nitru jako letmý otisk, o němž zpívají básníci. A lze pak i poznat, že pojem „vzácný“ a „běžný“ je jen lidskou chimérou, která povstává z našich nestálých tužeb a narušuje samotný život, který si je roven za všech okolností.

V minulém úvodníku jsem vyzýval k restartu pobočky – a snad se zdá, že tento rok už by mohl být tím, tak „překvapivě obyčejným“, kdy se opět budeme moci potkávat v terénu či na společných akcích pod křídly Východočeské pobočky ČSO. Přátelé, užijte si z celého srdce mihot ptačích křídel, rozjařené ptačí hlasy, užijte si blízkost svých přátel, protože i to „obyčejné“ bývá zároveň jedinečné!

Lukáš Kadava

POZVÁNKA NA ČLENSKOU SCHŮZI

Rádi bychom Vás pozvali na tradiční jarní členskou schůzi Východočeské pobočky České společnosti ornitologické, která se uskuteční v sobotu **19. března 2022 v přednáškovém sále Východočeského muzea na zámku v Pardubicích**. Konkrétně se sejdem v přízemí budovy č. p. 2 na hlavním nádvoří.

PROGRAM SCHŮZE:

Zahájení – 9:00

A. Zprávy z pobočky

- Aktuální dění
- Hospodaření pobočky
- Pozvánka na VVT 2022 Českořebovsko
- Vystoupení zástupce ČSO

Přestávka

B. Pták roku 2022 – dudek chocholatý

- Báječná léta s dudky (Lukáš Viktora)
- Ochrana dudka chocholatého na jižní Moravě (Petr Suvorov)
- Zapojte se do mapování hnízdního rozšíření dudka chocholatého ve východních Čechách (Libor Praus)

C. Cestopis

- Hokkaido (Vladimír Šoltys)

Předpokládané ukončení schůze v cca 13:00.

Průběh schůze se bude řídit aktuálními epidemiologickými opatřeními proti Covid-19. Přednášející nemusí mít při výkladu nasazen respirátor. Všechny přednášející prosíme, aby své počítačové prezentace ukládali v „bezproblémových“ starších formátech MS Office: **dokument word 97-2003 (koncovka .doc)**, **prezentace powerpoint 97-2003 (koncovka .ppt)**, **sešit aplikace excel 97-2003 (koncovka .xls)** a nebo ve formátu **pdf** (Acrobat). Vyvarujte se nových verzí MS Office (koncovky souborů .docx, .pptx, .xlsx) i souborů uložených ve formátu Open Office (koncovky .odt, .odf, .ods). Děkujeme za pochopení.

ZPRÁVY Z VÝBORU

Zpráva o hospodaření VČP ČSO za rok 2021

Příjmy v roce 2021

Příspěvky: 3.400,-

Dary: 17.000,-

Prodej literatury: 12.050,-

Grant od Pardubického kraje na Panurus: 17.000,-

Poplatky účastníků ornitologických kurzů na Orlickém Záhoří za rok 2021: 58.820,-

Omylem zaslaný příspěvek ČSO: 1.000,-

Příjmy pobočky celkem: 109 270,- Kč

Výdaje v roce 2021

Tisk sborníku Panurus: 25.575,-

Tisk Zpravodaje: 410,-

Webhosting: 1.452,-

Poštovné, kancelářské potřeby, nákup známek: 2.231,-

Občerstvení brigáda: 480,-

Pronájem přívěsu na Orlickém Záhoří: 6.000,-Kč

Ubytování na kurzu na Orlickém Záhoří: 26.320,-

Vedení kurzu na OZ: 10.000,-

Nákup sítí pro patronátní skupinu Orlické Záhoří: 9.296,43

Členské granty: 1.500,-

Vratka poplatků za konferenci: 5.600,-

Vratka omylem zaslání příspěvku: 1000,-

Překlady textů na konferenci: 4.987,-

Výdaje pobočky celkem: 94.851,43 Kč

Hospodářský výsledek za rok 2021: 14.418,57 Kč

Stav na účtu k 31.12.2021: 329.311,07 Kč

Stav pokladny k 31.12.2021: 14.733,- Kč

Celkem stav financí k 31.12.2021: 344.044,07 Kč

Dary nad 100,- Kč pobočku v roce 2021 podpořili tito členové:

Hagara Jan 3.000,- Kč, Kollert Mirek 1.000,- Kč, Svěcený Jan 500,- Kč, Haber Jan 400,- Kč, Krejčík Jan, Vrána Josef 300,- Kč, Mikslová Karolína, Kubová Jana, Dusík Miroslav 200,- Kč, Králová Nikol, Cihlář Martin, Peitner Miloš, Rohlena Jiří 100,- Kč.

Všem dárcům velmi děkujeme!

Několik slov k financím

Vybírání členských příspěvků od členů, kteří jsou pouze členy pobočky a nikoliv ČSO, se vcelku daří, i když v některých případech je třeba opakovaných upomínek. Poněkud horší je situace s příspěvků od členů, kteří jsou členy ČSO a zároveň i naší pobočky. Z jimi zasláního příspěvku ČSO by tato měla pobočce odvádět podíl ve výši 20 %. To se již od roku 2019 neděje, což je patrné i na straně příjmů v položce příspěvky. Zde uvedená částka pochází pouze od členů, kteří nejsou členy ČSO a byla tedy vybrána přímo pobočkou. Otázku příspěvků jsem nadnesl na podzimní členské schůzi pobočky v Pardubicích za přítomnosti vedení ČSO a byl jsem ujištěn, že ČSO vytváří nový přehledný systém evidence příspěvků a rozdělování podílů pobočkám. Tak věřme, že se pobočky již brzy svého nároku dočkají.

Jako v každém svém příspěvku do tohoto Zpravodaje vyzývám členy pobočky, aby kupovali naše periodikum Panurus, neboť je to nejlepší způsob, jak pobočku finančně podpořit. Přes rostoucí náklady na tisk zůstává cena Panuru beze změny – tedy 100,- Kč. Panurus je možné si nechat zaslat poštou (podrobné informace jsou na webových stránkách pobočky), ale je možné jej rovněž zakoupit na většině akcí pořádaných pobočkou, nebo na správě Ptačího parku Josefovské louky (nejlépe po domluvě s vedoucím správy parku B. Michálkem – tel. 734 226 037) a na pokladně Východočeského muzea v Pardubicích. Na prodeji pobočkových tiskovin se v posledních letech negativně podepsala nemožnost konání členských schůzí. Podzimní členská schůze, i když zatím s poměrně nízkou účastí, snad byla obratem k lepšímu.

Jaroslav Vaněk

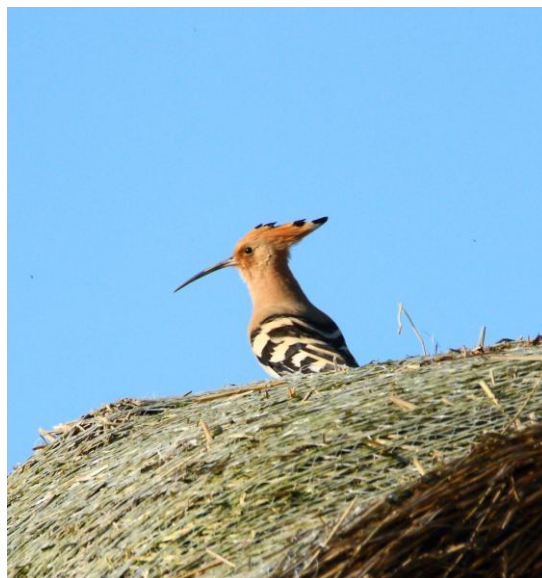
POZVÁNKA NA VVT 2022 ČESKOTŘEBOVSKO

Letošní ročník Víkendové výzkumného tábora proběhne **28. a 29. 5. 2022** v krásné krajině železničního ráje. Okolí České Třebové nabízí řadu zajímavých a neprozkoumaných míst, které jistě přinesou spoustu cenných pozorování. Navíc se, vedle objevování avifauny neprobádaných lokalit, zaměříme také na jeden konkrétní druh. Půjde o **lejska malého**. Tento drobný pěvec v regionu hnízdí v přírodní rezervaci Psí kuchyně a naším cílem bude zjistit velikost jeho místní populace. Případní zájemci o účast pište na mail **kuba.vrana@email.cz**. Těšíme se na viděnou!

Jakub Vrána

POBOČKOVÝ PTÁK ROKU 2022 DUDEK CHOCHOLATÝ

Dudek chocholatý patří mezi naše nejatraktivnější ptačí druhy. Přesto postrádáme dostatek spolehlivých informací o jeho aktuálním hnízdním rozšíření a charakteristikách současných hnízdních stanovišť. Spíše náhodné záznamy naznačují, že početnost dudka chocholatého na území České republiky po dramatickém propadu velikosti jeho populace v 70. a 80. letech 20. století zvolna opět narůstá. Při posledním mapování hnízdního rozšíření ptáků v letech 2014–2017 byla odhadnuta na 100–200 párů, což představuje přibližně třetinový přírůstek oproti stavu okolo roku 2000.

I na území východních Čech je zaznamenáváno čím dál pravidelnější hnízdění druhu. Mimo již od 90. let 20. století pravidelně obsazovanou hnízdní oblast na polabských písčínách, borech a pastvinách dudek již pravděpodobně pravidelně hnízdí i v pahorkatinném stupni, čemuž napovídají aktuální hnízdní nálezy z Podkrkonoší a z Náchodska – viz příspěvek DIVIŠE & VAŇKA v aktuálním čísle časopisu Panurus 30/2021.

Pokusit se zmapovat současné hnízdní lokality dudka a jejich základní charakteristiky v Královéhradeckém a Pardubickém kraji je cílem letošního Pobočkového ptáka roku. Primárně nám jde o zjištění stavu naší hnízdní populace. Ale v době jarní migrace v dubnu a na počátku května přes naše území celkem početně protahují i dudci ze severnějších populací, které lze zastihnout prakticky kdekoli včetně center měst a horského prostředí. I tato pozorování protahujících dudků mají svou cenu, nicméně je žádoucí je odlišovat od u nás hnízdících jedinců. Po dubnových záznamech výskytu dudků je proto žádoucí provést opakované kontroly zjištěných lokalit ještě jednou s odstupem minimálně deseti dnů. Veškerá pozorování dudků vkládejte do internetové faunistické databáze České společnosti ornitologické na adrese birds.cz/avif. Záznamy z hnízdního období (15. 4. – 31. 7.) vložte do databáze nejpozději do konce srpna 2022. Při vkládání zaškrtněte hnízdní kategorii a do poznámky dle vašeho uvážení popište charakteristiky okolního prostředí (např. místo sběru potravy, charakter krajiny na hnízdišti, pravděpodobné umístění hnízda) a podrobnosti k případnému hnízdnímu a potravnímu chování. Při opakovaných

kontrolách lokalit výskytu uveďte jako komentář k prvnímu pozorování informaci, zda byl na místě dudek zjištěn i později či nikoli. Druhou a následné pozitivní kontroly ze stejné lokality s rozepsanými okolnostmi pozorování ale vložte opět jako nové záznamy. Zcela přesnou lokalizaci případného nálezu hnízdní dutiny v databázi veřejně neuvádějte, tuto informaci a další podrobnější postřehy o hnízdění duků pošlete na mailovou adresu naší pobočky: vcpcso@centrum.cz.

Předem děkujeme a přejeme mnoho radostných zážitků při pozorování tohoto jediného evropského zoborožce.

Libor Praus

POZVÁNKA NA JARNÍ BRIGÁDU NA ROZKOŠI

Dne **9. 4. 2022** se uskuteční na vodním díle Rozkoš brigáda zaměřená na úklid břehů přehrady od nepořádku, který zde zanechali nepořádní návštěvníci, nebo který na tato místa zanesla voda. Stejně jako v předchozích letech bude součástí této tradiční akce občerstvení u ohýnku a samozřejmě i pozorování ptactva. Na brigádě bude možno zakoupit i nový Panurus a některé další pobočkové tiskoviny. Svoji účast nahlaste nejpozději do 7. 4. 2022, aby mohlo být zajištěno v dostatečné míře občerstvení pro všechny dobrovolníky. Přihlášky zasílejte na e-mail pobočky: vcpcso@centrum.cz. Oblečení přizpůsobte aktuálnímu počasí a nezapomeňte ani na pracovní rukavice a voděodolnou obuv, nejlépe holínky a pozorovací techniku. **Sejdeme se v 8,00 hod. na parkovišti v obci Šeřeč** – viz mapka.

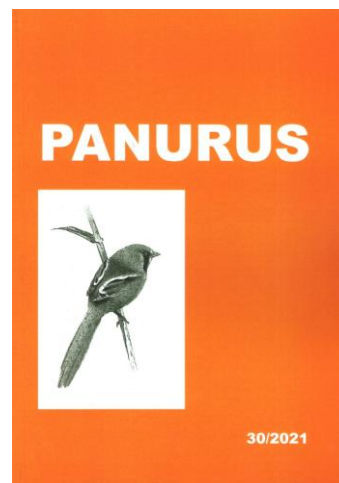

Jaroslav Vaněk

VYŠEL PANURUS 30/2021

Východočeská pobočka České společnosti ornitologické a Východočeské muzeum v Pardubicích vydali s podporou Pardubického kraje 30. číslo ornitologického časopisu Panurus. Nové číslo má rozsah 102 stran textu formátu A5. Obsahuje sedm odborných příspěvků

o výskytu a biologii ptáků převážně ve východočeském regionu. Konkrétně je zde představena avifauna lokality Mendryka na Svitavsku či zpracováno aktuální rozšíření invazní husice nilské ve východních Čechách. Neméně zajímavé jsou údaje o nových hnízdních nálezích dudka chocholatého na Náchodsku a Trutnovsku, o současném stavu populace slavíka modráčka v ptačí oblasti Rožďalovické rybníky nebo zpráva z prvního zimování labutě malé na Pardubicku. Díky plnobarevnému tisku jsou otištěny i cenné dokumentární faunistické fotografie z regionu východních Čech.

Čtenářská obec časopisu Panurus přesahuje hranice regionu a vydávání časopisu Panurus je jedním z hlavních bodů činnosti Východočeské pobočky České společnosti ornitologické. Jubilejní třicáté číslo časopisu vybízí k zamyšlení, tím spíše, že vzhledem k nedostatku příspěvků aktuální číslo málem nakonec nevyšlo.

Nelze ani dost dobře zdůraznit, že chceme-li udržet časopis, musíme do něho přispívat. Opět tak apelujeme na vás, naše členy, kteří se o ptáky aktivně zajímáte, nenechávejte si prosím své výsledky v šuplíku! Ztráta Panuru by znamenala ztrátu velké části odborného kreditu pobočky a vlastně by i nastolila otázku smysluplnosti její existence.

Nový Panurus je možno elektronicky objednat na adrese pobočky za 100,-. V tomto případě připočtete poštovní paušál 30,- Kč a částku uhradíte na účet u Fio Banky, 2501022899/2010 a na e-mail vcpcso@centrum.cz nám sdělte, co jste si objednali, celkovou cenu objednávky a datum provedení platby. Po připsání platby na náš účet Vám časopis Panurus zašleme. Druhou možností je zakoupit si Panurus na pokladně Východočeského muzea v Pardubicích, Zámek č. 2.

Libor Praus, Lukáš Kadava

ZPRAVODAJ – interní periodikum *Východočeské pobočky České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu v Pardubicích* (kontakt: Zámek č. 2, 530 02 Pardubice, internet: www.vcpcso.cz, e-mail: vcpcso@centrum.cz, účet: Fio banka, č. ú. 2501022899/2010). Redaktor: Libor Praus, titulní ilustrace husa velká *Anser anser* © Libor Praus; sýkořice vousatá *Panurus biarmicus* © Jana Kuřová. Příspěvky zasílejte na e-mail redaktora: libor.praus@gmail.com, nebo na adresu Libor Praus, Východočeské muzeum v Pardubicích, Zámek 2, 530 02 Pardubice.

